

Lovforslaget byder man dem Velkommen indenfor Folkekirken. Jeg glæder mig ikke mindst over dette for Folkekirkens Vedkommende. Der vil nemlig foregaa en gensidig Paavirkning fra Folkekirkens og fra Frikirkens Side. En fri Virksomhed, baade paa Skolens og Kirkens Omraade, bringer, naar den er sund i sin Kærne, nye Impulser, nyt Liv i de Institutioner, som gennem mange Slægtled have været inde under Statens Beskyttelse og Forsorg.

Der er talt om her, og det er sagt næsten af enhver, der har haft Ordet, at Frikirken kommer, at det er, som om man hører, den er i Anmarch. Der er noget i det. Det kan godt være, at man kan synes, der ikke er nogen ret kraftig Fart endnu. Det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borbjerg) talte om, at han ønskede Frikirken, talte om at skabe Rummelighed indenfor Folkekirken. Jeg er fuldstændig enig med det ærede Medlem deri; der maa gives Plads. Men naar han saa kom til at tale om, at vi have intet set af Fremskridt, at der ikke har vist sig noget paa det frikirkelige Omraade eller paa de frie Kredses Omraade i en Menneskealder, tager han fejl. Det er alt for mørke Brillen, han har haft paa, da han gjorde sine Iagttagelser over Menighedslivets Udvikling, over de frie Kredses Udvikling og Fremgang i vort Folk. Brillerne vare aabenbart mere lyse, da han kom til at tale om Byforholdene eller de københavnske Forhold. Der har siden Valgmenighedslovens Givelse i 1868 dannet sig ikke saa faa frie Kredse, naar man regner baade Valg- og Frimenighedskredse. Vi have dem i noget større Tal, end det blev nævnt her i Gaar, man kan godt lægge omtrent 10 til, som have deres Kirkebygninger, og foruden er der mange andre Kredse, som ikke have deres egne Kirkehuse, men ellers betjenes af en Fri- eller Valgmenighedspræst. Det er et Stykke Menighedsliv, vi ikke godt under denne Forhandling kunne gaa stiltiende forbi, i hvert Fald naar der tales om, at der ikke har været synderlig Fremgang at se paa det frikirkelige Omraade. Selv om man ikke bygger frie Kirker, er der Fremskridt, den frikirkelige Tanke gror ude i Folketsindet og i Menighedens Sind. Naar der er oprettet eller bygget saa mange Fri- og Valgmenighedskirker, og naar der er endnu flere Menigheder, tyder det paa Fremgang, og det er saa meget mere glædeligt — lad mig sige det i en god Stund —, som disse Kirker blive besøgte af Menigheden, det er ikke alene de ældre,

men jeg tør paastaa, at intetsteds samles Ungdom i Kirkerne her i Danmark, som den samles i Fri- og Valgmenighedskirkerne.

Jeg ønsker som mange andre ærede Talere, at Frikirken maa vinde Fremgang, men det er jo saaledes, at vi blive ikke frikirkelige Folk eller mere frikirkeligt sindede, end vi alt ere, fordi vi ad Lovgivningens Vej, muligvis maaske allerede under denne Samling, fik vedtaget, at nu er Folkekirken eller Statskirken ophævet, nu er der lutter Frikirker i Danmark. Vi stod akkurat med den samme kirkelige Udvikling Dagen efter et saadant Lovforslags Ikrafttræden, som vi stod Dagen før. Det er jo saaledes, at skulle vi Mennesker vinde frem i Frisindethed, i Forstaaelse af frisindet Liv og Forstaaelse af at bruge Frisindet overfor andre, sker det ved daglig Selvtugt, ved daglig Selvopdragelse. Frisind er ikke noget, vi faa i Vuggegave, det er noget, vi maa kæmpe os til, og den, der ikke har prøvet at føre en Kamp for at blive en frisindet Mand eller Kvinde, kender vist ikke meget til, hvad Frisind er. Og som det gælder paa det rent menneskelige Omraade under de snævre Forhold hjemme og ude i de større Kredse i det folkelige og politiske Liv, saaledes gælder det ogsaa indenfor det kirkelige Omraade. Et frikirkeligt Folk i Ordets dybeste Forstand blive vi ikke i Løbet af nogle Dage, men det sker, som jeg sagde, ved Opdragelse, ved Livets indre Vækst.

Jeg føler mig imidlertid forvisset om, at Frikirken eller disse frie Valgmenigheder paa Menighedslivets Omraade ville give gode Bidrag til Udviklingen af Forholdet indenfor Folkekirken gennem den langsomme Udvikling, thi giver man Plads til og Anerkendelse af Frimenighedens Liv indenfor Folkekirken, faa vi den sundeste Vækst, men Plads og god Plads maa vi frem for alt kræve. Man har for Resten vist ogsaa i det kirkelige Udvalg, at man gerne vilde være rummelig. Ja, der har været saa radikale Forslag fremme, at man ikke har povet at komme frem med dem i samme Omfang her i Tinget. Det hedder nemlig i et af disse Forslag, at man undtagelsesvis bør have Lov til at vælge ikke teologisk uddannede til at være Ordførere i Menigheden, til altsaa at faa Præstembeder, og dette Forslag kom fra en Mand, der blev efterlyst her i denne Sal i Gaar. Det var en af Askov-Adressens Mænd, for dem har man haft Bud efter. Det kom fra afdøde Højskoleforstander Schrøder, og han blev støttet i denne Tanke af adskillige andre. Det er tydeligt et Vidnes-